

Pioneer Exclusive C7/M6: Volymtillverkarens revansch

Att japanerna överglänser allt och alla i mid-fi och budgetklassen är ingen nyhet. Många påstår att de ÄR mid-fi och budget. Förmår man annat än rationell stordrift? Jo, exklusiva pickuper förstås, men säg dyr-fi och hifiuttarna gormar: "USA!"

Efter att ha baxat hem Pioneer Exclusive står det dock helt klart: Vill dom så kan dom. I stora serier!

TEXT: MATS MEYER-LIE MEDLYSSNING: OLLE LINDER
BILD: ANDERS CARLSSON/STUDIO TVÅ FOTOGRAFER

• • • Min första tunga hifi-upplevelse lånade jag från Gustavssons Musik i Karlstad 1975: Pioneer Exclusive C3. Vilken pjäs! Massor av sinnliga omkopplare och en grandios stegrad volymratt.

Den gav ett ödesdigert hifiberoende tillsammans med lånta Quad-skärmar och rörelektronik. Det var då jag också fick respekt för japanskt ljudkunnande.

Varför hamnar då alla sådana här produkter bara på japanska direktionsrum? De flesta renommierade storbolag har liknande klenoder i sitt sortiment och ändå ser vi knappt skymten av dem. ens på glättat papper.

Hur många visste t ex att Luxman länge haft ett 300B triodsteg på sitt program eller att JVC har en 80.000-kronors mördar-DAC?

En av de få storproducenter som däremot alltid visat upp sina lyxigaste produkter är Pioneer. Deras Exclusive-modeller har alltid funnits på marknaden även om de kostat. Men då skall man komma ihåg att de i stort sett är handbyggda och det av en firma som har en flexibel masstillverkningspotential bakom sig.

Efter att ha både lyssnat och öppnat upp de senaste modellerna kan vi ändå lugnt konstatera att man får rejäl valuta för pengarna.

OM C3 VAR EN mastodont så bleknar den jämfört med den senaste inkarnationen, puristförsteget C7.

C7 är en brutalt stram skapelse på hela 25(!) kilo. Kan ni tänka er ett försteg som väger mer än ett stort slutsteg?

Den är Inte gjuten av guld. även om det ser så ut. Nej. C7 är snarare ett mästarprov i mekanisk stabilitet och vildsint överdimensionering. Allt har fått kosta.

Säkert har ni läst hur vi vurmat för firmans mekaniskt stabila konstruktioner med "Reference Mechanism". "Stable Chassie" och allt vad det heter, men håll i er. Det är peanuts mot det här vidundret! Stabilitet är bara förnamnet. Att knacka på den är som att knacka på en låda konsistensfett.

Man har gått så långt att man CAD- och FIM-optimerat konstruktionen för såväl termisk och mekanisk stabilitet som dämpning av magnetisk och elektrisk flux i något man kallar mekanisk/magnetisk/termisk-balansering. Tänka sig. termisk/magnetisk balansering! Var skall det sluta?

Vad Är NU SKÅLET till att detta förstegsmonstrum utrustats med sju separata nättransformatorer, komplementära och skärmade nätkondensatorer. termiskt balanserade aluminium-ingjutna HIC-kretsar. glasingjutna kondensatorer och motstånd, trafobalansering. motor-driven volym- och ingångskontroll direktanslutna till ingångarna, relästyrda

omkopplare, extremt tjocka epoxy krets-kort. etc. etc.

Jo. man har velat sätta all teori i en och samma produkt och konstruera det ultimativa CD-försteget (lugn. den har RIAA).

Därför har man också tagit sikte på smått vanvettiga värden som t ex en kanalseparation på 100dB. långt över 100kHz. och störavstånd på över 105dBA. Och det i ett och samma chassi!

Visst hade man kunna sprida ut hela härligheten i en massa olika burkar men då hade man förlorat en annan livsviktig parameter: extremt korta signalvägar och ett minimum av aktiva steg.

”Här är alltså ett försteg som har bättre kanalseparation och brusvärde än tom mycket dyra CD-spelare.”

I sann japansk renlevnad har C7:an bara två aktiva steg och två buffertar per kanal. Enkelhetens rena skönhet med andra ord. långt bort från den alldagliga masshysterin. Endast ett minimum av kontroller har fått komma med. så det enda riktiga klangingreppet - eller vad man skall kalla det - sker med fasomkopplaren.

Man menar med rätta i ljuset av dagens ljudkvalitet, att ljudåtergivning- en kan reduceras till tre fundamentala aspekter: Signalstabilitet, stereoseparation och störavstånd. Kan inte ett försteg uppvisa fullständigt oberoende och stabila förstärkarsteg för varje kanal, faller hela idén med stereo. Sagt och gjort: Här är alltså ett försteg som har bättre kanalseparation och brusvärde än t o m mycket dyra CD-spelare.

Ljudkvaliteten hänger således helt och hållet på spelaren. Försteget lägger inga som helst hinder i vägen. För första gången är det dessutom frågan om ett aktivt steg som överglänser den passiva Potentiometern. Hur är det möjligt, frågar ni er. Jo. det aktiva steget kan ge optimal belastning för såväl CD-spelare. slutsteg som kablage via buffertsteg och linjetransformatorer. En passiv konstruktion står och faller med hur resten av kedjan klarar av olika belastningar. Vårt kära lilla passiva kontrollsteg från Rotel fick stryka på foten. Den aktiva C7:an är renare, t o m utan balanserade kablar.

Tänka sig: Hybrid-IC (HIC) och balanseringstransformatorer. Det är nog bara japanerna som förmår en sådan sant odogmatisk men drivet medveten hållning.

Till sammanhanget hör att pho- nodelen bara har MM-känslighet. Använder man MC-pickup måste man alltså höja nivån på något sätt. Ingen japansk entusiast med självaktning skulle välja ett aktivt steg och Pioneer förutsätter att C7-köparen inte knusslar utan använder det bästa på marknaden, nämligen MC-trafo. Vi får inte heller glömma att Pioneers chefsutvecklare är son till gamle Sugano. han med Koetsu-pickupen ni vet. Sådant förpliktigar.

Sugano senior har konsekvent ratat alla andra former av nivåhöjning. Det enda verkliga alternativet till en trafo skulle vara högre inspänning från själva pickupen, men det orsakar ofta nya problem och dessutom ger trafon en eftersträvansvärd galvanisk åtskillnad mellan olika komponenter.

Pioneer överlåter därför till kunden att själv krydda anrättningen med sin egen utvalda MC-klang. Ju mer man tänker på det desto förnuftigare verkar det. och förresten börjar nivån på MC-pickup att skjuta i höjden. 1 mV med bibehållen detaljupplösning är inte längre någon match. Det räcker gott och väl för C7:ans RIAA-känslighet.

NU PRATAR JAG så mycket om försteg att jag nästan glömmer de båda M6-blocken.

De har då och då skymtat fram i annonser för Lars Bengtsson Ljud/Video i Stockholm. Diskret tråhöljda med inbyggda kylflänsar och en stor (blaffig?) effektmätare av purt 70-tals snitt.

Av beteckningen och utseendet att döma kan man ana att det så småningom dyker upp en M7:a. men frågan är om det kommer att behövas. Vår modell har funnits ett antal år (C7 kom i fiol) men det gör den knappast mindre intressant. Snarare tvärt om!

Liksom C7:an innehåller de här maffiga monostegen mängder av avancerad teknik. 90 procent av de använda komponenterna är nyutvecklade och specialframställda för modellen, så man kan vänta sig massor med spin-off effekter. Här talar vi om avancerad grundforskning så priset är nästan i underkant.

M6 arbetar helt utan motkoppling och går till väsentligaste del i klass-A. Pioneer har inte blint siktat mot ren klass-A utan istället givit steget en mycket hög tomgångsström tillsammans med en stabil nät-del som kan lämna 1000W dynamiskt i 2 ohm (50 grader ovanför flänsarna). Man har insett behovet av en ny sorts högeffekts förstärkare som ger ren

klass-A under 95 procent av tiden men med en kraftigt överdimensionerad dynamisk reserv. Just så är M6 tänkt.

FÖRSTÄRKAREN är uppbyggd i aluminium för att minimera all magnetisk distorsion och chassit har dessutom målats med en skärmande kolfärg för att ytterligare reducera inre och yttre störningar.

Kylprofilen har olika längd på flänsarna för att effektivt dämpa ut all tänkbar mekanisk resonans och de båda transformatorerna är gummiupphängda för att inte alstra mikrovibrationer i elektroniken. Ja, de båda toroiderna är verkligen ett kapitel för sig, inte bara för att de är två per kanal. Så tysta som de här blocken är har jag aldrig hört maken till tidigare. Allra minst en 300 wattare!

landningen är dubbelt så grov som normalt och enheterna är inkapslade i omagnetiska, icke-ledande höljen som dessutom fyllts med kiselgranulat för att slutgiltigt kväva minsta mikrofon. Har är det knapp tyst!

Alla kondensatorer är dubbelt skärmade och samtliga signalkondensatorer och motstånd har också gjutits in i glas. M6 har både asymmetrisk (vanlig) och symmetrisk (balanserad) ingång. Den symmetriska är trafobalanserad, vad annars.

SÅ HAR SKULLE MAN kunna hålla på och älta, för liksom C7 är M6:an en rent teknologiskt orgie och man kan som sagt drömma om alla kommande applikationer. Till och med högtalarkopplingarna andas teknisk snillrikhet.

Jag vet inte riktigt var jag skall börja men det är lika bra att bekänna färg med en gång: Jag har aldrig haft bättre ljud hemma. Aldrig någonsin! Redan utan någon fintrimning.

"Jasså". gäspar ni. Kom då ihåg att en hel del apparater passerat revy i stugan under årens lopp. När jag sedan omsider blir tvungen att lämna tillbaka Exclusive kommer det att knipa ordentligt i hjärttrakten.

Det finns liksom inget mer att tillägga efter det här. Man blir gapande mållös, oavsett signalkälla. Det må vara vinyl, CD eller egna DAT-tagningar, allt låter så avväpnande riktigt att t o m analog digitaldiskussionen blir futtig och ovidkommande. Det handlar inte längre om sånt.

Ja, JAG ÄR VÄL EN av de sista att erkänna det, men kombinationen PD-75/C7/M6/MG 3.3 har fått mig att falla pladask för digitaltekniken. Nog för att jag varit imponerad förr, men först nu har alla bitar fallit på plats. Det går t ex att få silkeslen diskant ur både DAT och CD. Ja, t o m subtil mikrouplösning och

förförisk musikalitet. Stereoseparationen skall vi bara inte tala om. Detta väl att märka, med den i sammanhanget struntbilliga PD-75. Jag vågar inte tanka på följerna om jag skulle lånat någon av Olles super-DAC:ar.

Men å andra sidan, vad skulle egentligen kunnat ha blivit bättre? Knappast bättre, bara annorlunda.

Exclusive ihop med MG 3.3 gör mediet oviktigt. Istället börjar det hela handla om vilken mjukvara man har mest av, för här gäller det att spela för allt vad samlingen håller! Mer och mer. Fortsättningsvis tänker jag helt ägna mig åt musikspalterna. Nu känns det som om man inte behöver snegla på andra komponenter när Pioneer hittat den musikaliska sanningen redan idag.

Jag VET SOM SAGT INTE om det ens är lönt att försöka beskriva hur Exclusive-trion låter, men den första antydning till att det var något utöver det vanliga märktes i stereoperspektivet. Här har vi svassat kring med termer som "tredimensionalitet" och "holografiskt ljud", när så plötsligt C7/M6 demolerar hela lyssningsrummet och kastar oss hals över huvud in i den musikaliska verkligheten. Här är det inte längre frågan om ohmska lagar, man ÄR i inspelningsrummet, tycker du inte om det, så är det bara att gå till nästa.

Efter att ha kört igenom en massa olika skivor blir man till slut vimmelkantig av all akustiskt orientering. Samtidigt kan man få njuta av det konsekventa inspelningsarbetet hos bolag som t ex Decca och Astree, eller inkonsekvensen hos tidiga EMI.

Sådant här blir mycket relevant via Exclusivetrion, men det blir aldrig något hifistiskt egenvärde. Trion besitter näm-

*”Diskanten verkar
oändlig,
tredimensionaliteten
ett fysiskt faktum
och distorsionen
hypotetisk.”*

ligen en sån obeveklig musikalisk urkraft att du hypnotiseras till att vända skivor långt in på småtimmarna.

Ljudet är transparent, oansträngt och o-elektriskt på ett sätt som snarare måste karaktäriseras som musikåterupplivning än återgivning.

Jag insåg ganska snart att kombina-

tionen C7/M6 med PD-75:an var ett fantastiskt komplement till MG 3.3. De verkade som skapta för varandra. Planarerna har ett drömligt och hypnotiskt mellanregister kopplat till marknadens kanske renaste och luftigaste diskant. Oriel och Apogee får ursäktas. De båda registren är skoningslösa avslöjare av alla kompromisser i ljudkedjan.

Drivna av Exclusive-kombinationen (balanserad) höjs de plötsligt till en helt annan återgivningsnivå. Planarerna tycks försvinna fullständigt för att istället lämna plats åt en rent fysisk påtaglig ljudbild. Det där med närvarokänsla är bara förnamnet. Man förflyttas helt till inspelningsstillfället, vare sig man vill eller ej.

Klangen låter sig inte längre beskrivas i sedvanliga termer. Varje gång så märker man att det istället blir en beskrivning av mikrofonerna, inspelningsnmmet ja, allt som ligger i mjukvaran. Diskanten verkar oändlig, tredimensionaliteten ett fysiskt faktum och distorsionen hypotetisk.

Jämfört med Oriel saknar planarerna djupbas, men å andra sidan har de absolut kontroll över den bas som faktiskt finns. Kopplar man ihop dem med monoblocken sker plötsligt mirakel. Kontrollen är kvar men högtalarna verkar plötsligt att kunna gå nästan lika djupt som Oriel trots att lågbasen borde kortslutas akustiskt. Faktiskt började högtalarna tangera 25Hz-streckot, fortfarande med sin inneboende pistongprecision. Inget extra fladder här inte.

Jag HAR iiaft planer på att komplettera 3.3:orna med servobasar men nu vet jag bättre. Det är M6:or Jag måste skaffa mig (hur det nu skall gå till)! Vem kunde anat att planarerna hade en djupbas som kunde matcha diskant- och mellanregistren? Och allt tack vare Pioneer kombinationen.

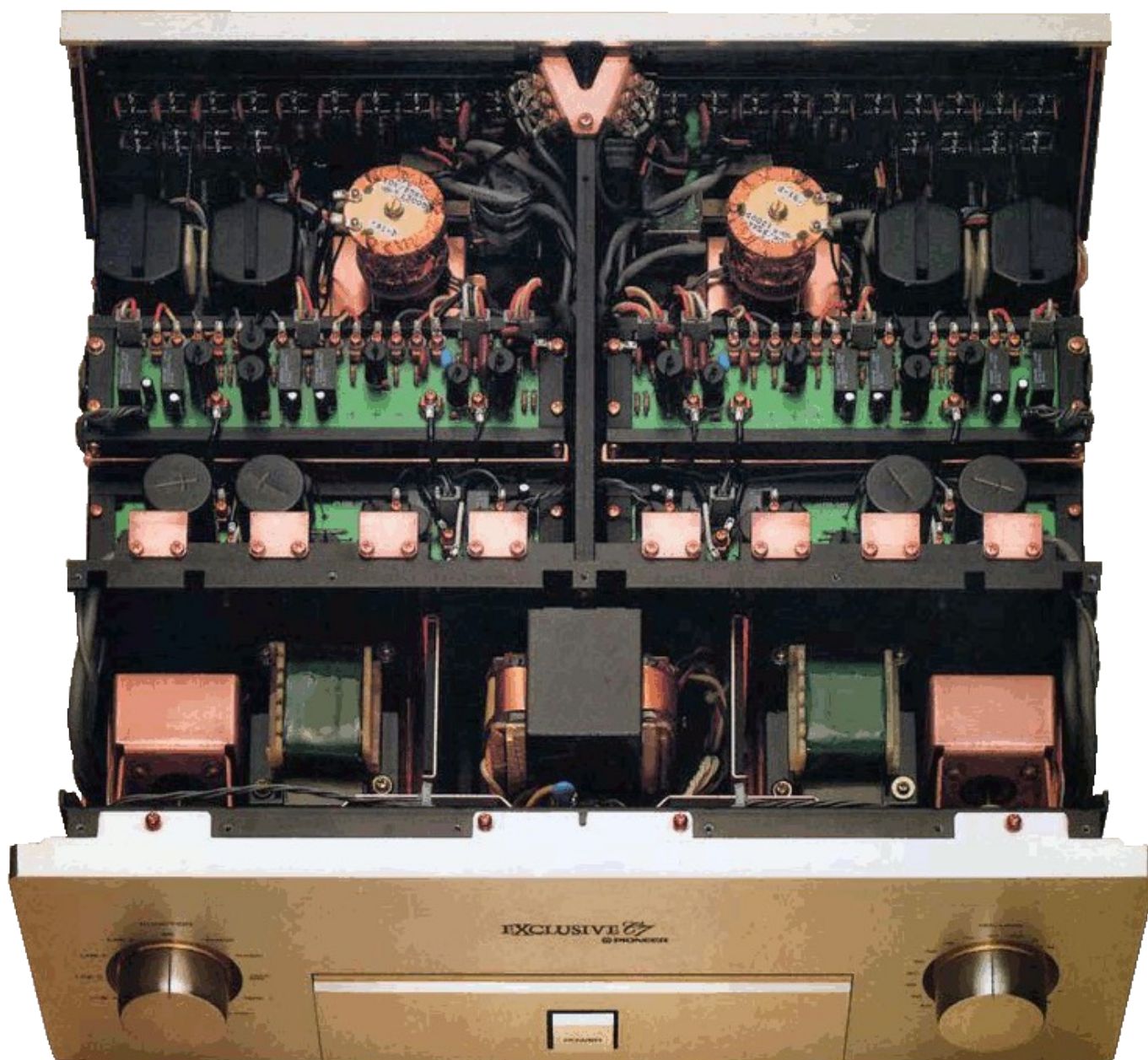
Som bonus får dessutom högtalarna ett litet men behövligt värmetillskott i övre basen (120-300Hz). Man kan bli operafrälst för mindre. Vad var det förresten för idiot som sa att opera och orkestermusik måste upplevas i en konsertsal? Köp Exclusive och spar Bayreuth-biljetterna!

En ANNAN påtaglig effekt av att använda Exclusive trion var att alla i min omgivning kunde höra skillnad på absolut signalfas. Vare sig de ville eller inte. Både med Oriel och planarerna gick det dessutom att höra det helt "off-axis". Jag vet att många tycker att det är en hifinisse-aspekt, men det intressanta är att alla hörde skillnad och stor skillnad. Ena fasen: sångaren står bakom ett draperi. Andra fasen: sångaren står ute i ett stort rum. Och nu citerar jag inte någon nisse.

C7:ans baksida är helt översållad med RCA och XLR men ändå lyckas man vara anmärkningsvärt tydlig och professionellt överskådlig. Kanalerna ligger prydligt på var sin halva med jordskruven som naturlig mittpunkt.

Innanmätet är lika tydligt uppdelat som baksidan. Varje sektion har placerats i en egen skärmd avdelning. Ta en extra titt på godsdimensionerna! Närmast in/utgångarna ser man själva förstärkarsektionen. Bakom den respektive kanals nätstabilisering och under aluminiumskärmen ligger nättransformatorerna. Värt att notera är det lilla jordningsv:et och de båda motordrivna volymkontrollerna. Pris 40.000 kr st.

Ta det för vad det är. Pioneer C7/M6 är grymt avslöjande (även Oriol och MC 3.3). De må ha varit svärmor, grannbarn eller vänners vänner men alla, utan undantag, hörde stora klang- och perspektivskillnader även långt utanför stereositsen. Då jag berättade vad jag gjort reagerade de flesta med förtvivlan: "Får det vara så här?" och "Varför gör ingen nåt åt det?". Somliga trodde nästan att de blivit elallergiker.

Jag har aldrig lagt så särskilt stor vikt vid subtiliteter som korrekt fas, men nu vete fasen. Det verkar sannerligen som om Pioneer har fått rätt: Skall man någonsin kunna tala om stereoåtergivning så måste man slutgiltigt upphäva all kanalsammanblandning och mikrodistorion. Fenomenet är dessutom en ypperlig indikation på systemets höga detaljseparation och extremt låga distorsion. Till och med i milliWatt-nivåer kan man höra fasskillnaden!

Men TRO FÖR DEN SKULL inte att kombinationen är artificiellt HiTech briljant: långt ifrån. En mer blodfull och kroppsligt närvarande återgivning får man leta Långe efter. Du kan glömma allt du ansett om IC och transistorförstärkare. Här lyssnar man på musik utan att bry sig om sådana futtigheter som hur den frambringats.

Jag använder vanligtvis en delvis hemkockt buffertlös rör-RIAA med en nät-del värdig ett mindre slutsteg, men jämfört med phonoklangen via C7 inser man snart att rörsteget varken har samma fasta och kroppsliga basfundament eller ens samma skimrande diskantupplösning. Och då skall vi bara inte tala om stereoperspektivet.

Samtidigt vet jag av erfarenhet att rörsteget står sig väl jämfört med det mesta på marknaden. Ja, t o m mycket väl. Nej, det är på tiden att vi slutar med alla halvledar/rördebatter. Det är irrelevanta spörsmål, frågan är istället hur saker och ting låter. Är det musik eller bara hi-tech?

Att lyssna på ett slutsteg på låga nivåer brukar vara ett säkert sätt att skilja agnarna från vetet. Effektsvagare (välbyggda) förstärkare med få komponenter och steg brukar alltid låta bättre än billiga steg vid låga nivåer, och det är också ett av skälen till att jag kunnat behålla mina egna små 30 wattare med hedern i behåll. M6:orna har krossat den illusionen fullständigt. Här har vi ett slutsteg som uppför sig lika rent och musikaliskt oavsett om nivån ligger på 0.005 eller 300 Watt

Efter att slutligen också ha lyssnat på trion med Stax-lurar (via högtalarutgången) står det helt klart: Kombinationen C7/M6 kommer fortsättningsvis att vara min absoluta referens.

Förståsigpåare kan tänkas tycka att monoblocken är lite i överkant romantis-

ka och fylliga jämfört med många amerikanska konkurrenter. Kanske det, men det är egentligen mer en fråga om musikalitet. M6 kombinerar musikalitet och värme med skoningslös högteknologi.

Jag har dessutom svårt att se att något annat slutsteg ens kan nå i närheten av kombinationens subtila lågnivåupplösning och mikrodynamik. I motsats till de flesta andra stora slutsteg kan M6:orna mycket väl användas till lätt-drivna högtalare. Det vet jag efter att ha hört dem i Bosse Bengtssons extrema Athena/Megatrend-system.

Jag kan kanske mig inte hitta något att klaga på. Jag fick starka minnen av den gången jag hade en Koetsu Onyx Signatur hemma. Samma befriande musikalitet och dramatiska urkraft men med den skillnaden är att Exclusive har drivit tekniken till yttersta fulländning.

O.M MONOBLOCKEN ÄR kraftfulla romantiker så får försteget sägas vara den förkroppsligade anden. Så raffinerat utmejslande med bråddjup dynamik och dramatisk realism. Det perfekta komplementet till monoblocken. Och ändå märks det att de är sprungna ur samma musikaliska återgivningsideal.

Tillsammans förenas de i en kraftfull sensibilitet. De smeker och golvar dig med samma frenesi. Just så är Pioneer Exclusive C7/M6.

Efter att ha tittat på apparaternas uppbyggnad frågar man sig vad en liknande prestation skulle kostat hos en annan firma. Räcker det dubbla?

Varför har Pioneer gjort oss detta? Skall vi någonsin kunna gå tillbaka till våra vanliga apparater?

Man får innerligt hoppas att inte firman späder på habegäret med en Exclusive-CD.

Kringutrustning

Skivspelare:

Sandplint/Forsell arm/Shure VST-V

CD-spelare: Pioneer PD-75

DAT: Pioneer D-93

Högtalare:

Jamo Oriel. Magneplanar MG 3.3R

Signalkablar: vdHul 102mk2 (balanserad). Monster Sigma

Högtalarkablar:

Subas Audio "Credo", Purist Audio "Aqueous". QED fyrflätad

MUSIK

Telarc Sampler

BIS Sampler -97.

Testskiva I (Opus 3)

Milder "Consensus" (Opus 3)

Jenkins "Consort Music" (Astree/CDA)

Schnittke "Kvintett" (BIS CD 647)

Idenstam/Hagegård "Contrasts"

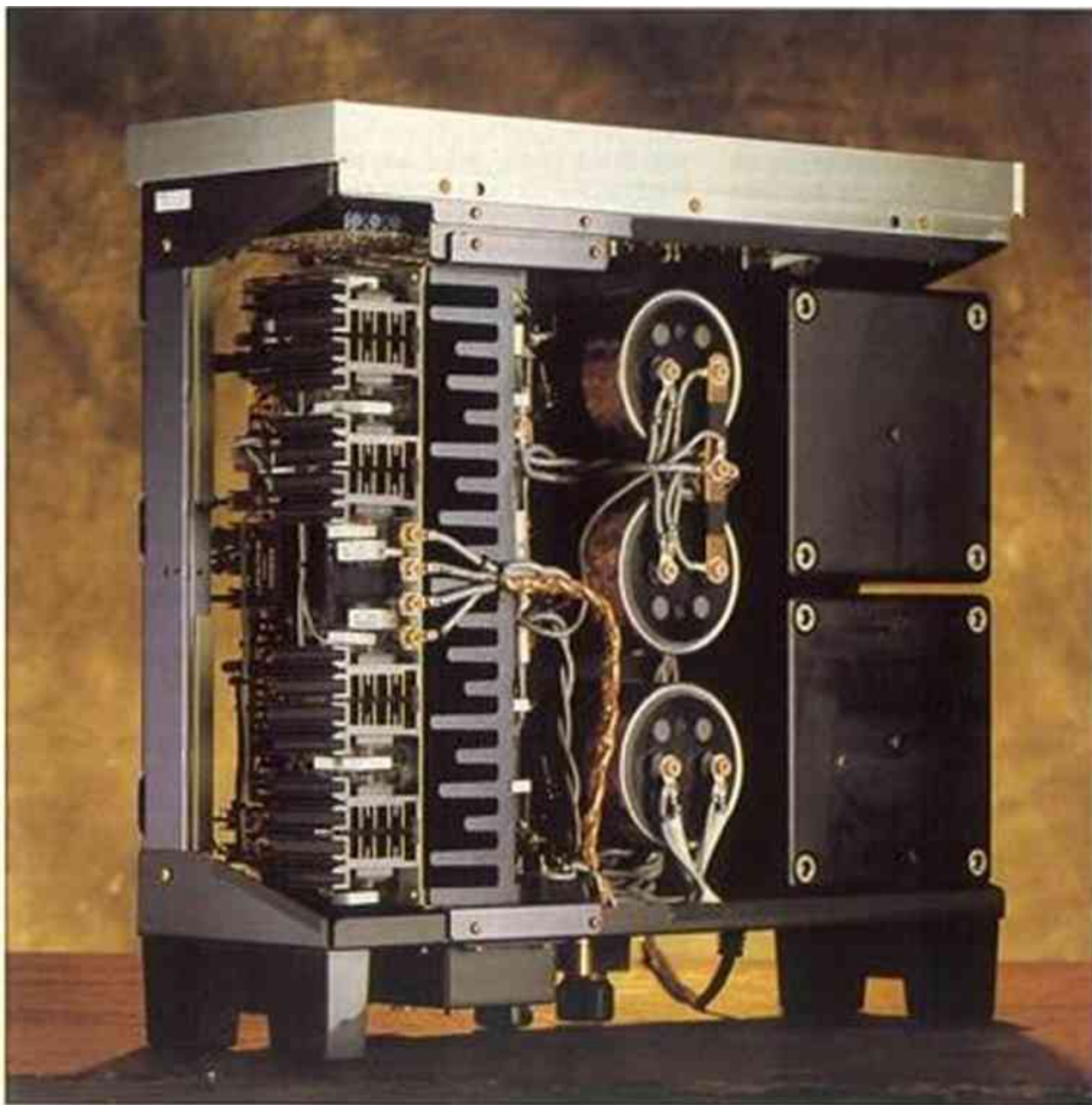
(Proprius/CDA)

Strings and Hammers.. (Alice/CDA)

Kraftwerk "the Mix"

Monoblockens baksida med de rejält tilltagna polskruvarna. Ingångens balanseringstransformator (1:1) sitter i en skärmd låda utanför själva chassiet, för maximal störningsfrihet från nätdelen. Jordskruven kan användas för att kunna stjärnjorda varje enhet.

Det sobra yttre döljer en elektromekanisk guldgruva. Se och njut! Uppdelningen är mycket konsekvent. Nättransformatorer längst ut på ena sidan, kondensatorbank i mitten och de inre och assymetriska (resonansdämpande) effektkylprofilerna som en naturlig skärm för det ytterligt kompakta drivsteget. Pris 40.000 kr.

Loud and Proud

HIFI GOTEBORG.se a

PIONEER

WANT TO RELAX TO BEAUTIFUL
MUSIC

WELCOME

WE HAVE GOOD HIFI AT YOUR
SERVICE

PLEASE WAIT HERE & A MEMBER
OF OUR TEAM WILL BE WITH
YOU SHORTLY.

Or press finger HERE

